

'k Bleef eerlijk...
Tijl Ole-gestole-gekregte-gekocht?
Robinson 'k Heb 'n tijd eerste viool gespeeld. (het volk wou me per se aanbidden) Uit erkentelijkheid gaf ik zòdoveel shake-hands dat al m'n vingers verrokken waren. Ik neep de snaren toen veel te ver. 't Werden internationale dissonanten.
Tijl Aie...
Robinson Geen enkel akkoord bleek harmonie. Er kwam 'n onweer van den Parnassus: Levenslangen dwangarbeid! De vroeger zoo gulle hand-van-'t volk gooide met slijk... à défaut de mieux. 't Schip dat me wegbracht zonk juist op tijd. 'k Dronk pekels als 'n perfecte haai en kwam welbehouden aan deze kust.
Ergens beginnen primitieve pauken te donderen met kafferrythmiek.
Tijl Wat is dat?
Robinson M'n dorpelingen. 'k Ben hier zooveel als burgemeester.
Tijl Hou me vast!
Robinson Blijf maar koest. (*'t getrommel houdt op*).
Tijl Wat is er dan allemaal gebeurd in die jaren van m'n afwezigheid?
Robinson Kultuur, man!
Tijl Hebt gij dat alleen...
Robinson Beslist. Wat in Europa dissonant was, scheen hier iets goddelijks. 'k Speel viool van 's morgens tien uur tot 's avonds acht. Tusschendoor m'n diner en gemeenteraad. Makkelijk is 't. Mijn uitspraak is wet. Verstaan ze me niet, 't is dat ze te dom zijn. We hebben 'n eigen executie voor politieke misverstanden.
Tijl M'n ooren... m'n ooren...
Robinson 't Gaat kort en goed. Twee partijen liggen in twist: De een vreten de ander netjes op, en de kalmte drijft weer gelijk fijn olie...
Tijl Als ge dat uitgeeft, schrijf ik in voor tien exemplaren.
Robinson Dat is talent.
Tijl Wat benedictie voor 't nageslacht!
Robinson Had ik geweten dat ge kwaamt, dan stond hier 'n palmen erepoort.
Tijl Nee, nee, nee. Ik reis incognito. Morgen ga 'k uw dorp bezoeken, luistren naar 't gelegenhedsversch... Klinkt dat wel aardig in 't negers, zeg, dat ding van «Jantje zag 'ns pruimen hangen»?
Robinson Zijt ge poët? Dan driemaal wee!
 Wat is uw beroep?
Tijl Weduwnaar.
Robinson Kinderen?
Tijl Plus minus vier miljoen...
Robinson Wát? Dat wordt 'n mierenhoop!
Tijl Akelig, he? Ge moest het weten. Om de vier jaar verandert hun kleur.
Robinson Dan zijn het...
Tijl Zeg niet: kameleons. D'r zijn er bij met 'n titel, man. 't Ronkt soms gelijk 'n koffiemolen.
Robinson Raar!
Tijl Zwijg nu, want Nele trekt aan m'n slapend geheugen...
Robinson Is dat...
Tijl Nele? Mijn bruid in den hemel. Rijstap met zilveren lepels... God, wat ben ik 'n ouwe sloor geworden. Luister: Er werden duzend boeken over mijn avonturen geschreven. Zotternij! 't Was alles logen! Ze hebben van Tijl 'n zotskap gemaakt... Nele! Nele! Gij wist het beter! Eens zal 'n zoekende idioot m'n testament in 't muzeum zetten. Dat krijgt de gemeente dan te zien onder 'n meter geslepen glas. 't Onsterfelijke stambewustzijn, ('k heb dat gehoord in 'n redevoering) neergepend op 'n ezelsvel! Goddank dat er nog ezels zijn...
Robinson Tijl, gij wordt hier catechist. Uw onderscheid tusschen goed en kwaad zal m'n bevolking...
Tijl Toch geen vlooien? 'k Zeg u: morgen doe 'k mijn ronde, met 'n officieelen glimlach.
Robinson 'k Heb 'n voorstel: Louter vriend-

schap tusschen ons...
Tijl Als doorn en distel.
Robinson Laat ons 't ouwe hok herbouwen, wonen onder 't zelfde dak...
Tijl Eten uit denzelfde bak. Goed, sinjeur. Gedeelde vreugd...
Robinson Gelijke portie. Hebt ge een stroozak?
Tijl Wel 'n laken.
Robinson Dan maar op den grond.
Tijl De boezem onzer weeldrige moeder Aarde! *Er komt 'n neger buiten adem aanrennen.*
Neger Massa! Massa! Ali-Bàba met z'n veertig rovers!
Tijl Sakkerloot!
Robinson (*tot den neger*): Dan hebben jullie een-en-veertig dagen eten!
Neger (*met 'n zwarte reverentie*): Groote fetisch!
Tijl (*sterk gesticuleerend ter verduidelijking*): Zwarte duvel! Laat die een-en-veertig rusten! Zeg uw scherpgetande broeders dat ik, Tijl, de goeverneur van heel dit eiland, boven Robinson verheven, m'n bevel gaf: Ali-Bàba zal hier vòòr m'n voet verschijnen!
Neger (*twijfelt*) Ali? Ali?
Tijl Pax vobiscum. (*tot den neger, met 'n expressief gebaar*)
 Kss, kss!
Neger holt weg.
Tijl (*tot Crusoë*): Zeg me, hoogerwaarde burgemeester, is mijn wilskracht niet voorbeeldig?
Robinson Mijn prestige is naar de weerlicht!
Tijl Stil. De zitting ga te beginnen. Gij zijt cònsul...
Robinson As you like it.
Daar doet z'n intree: ALI-BABA. 'n Dikke kleurling (geel of groen, ad libitum) in vol ornaat. Ambulante blikwinkler. Draagt 'n gordel met 'n ontzettend kromzwaard, plus 'n koppel pistolen. Hij maakt met korte beentjes grote stappen, houdt 'n papier in de hand, nadert Tijl, bekijkt hem scherp, leest gegevens op 't papier, bekijkt Tijl nog eens, twijfelt even, zet zich als 'n fort ténor in bewust-sterke houding en begint emphatisch:
 Nauw overtoog de maan met zilverwitte geuten de tenten van m'n stam of Ali's geest, gewekt, ving dus te denken aan: Wat baat het, Bàba, zeg, of gij ook grimt, en gram uw veertig ruiters rost, zoo niet uw krijgsbanieren den ganschen wereldbol doen trillen in de nieren, zoo niet uw oorlogskreet, doorkolkend wijd en breed Amerika, Euroop en wat er meer mocht liggen aan 't ander eind misschien, de blanke bleeke biggen van onder Phoebus' oog te doen knikken vòòr uw knie?
Tijl (*in 't diapason*): Genoeg, o sterk genie! Niet gij hoeft hier te spreken. Ik, Tijl, de goeverneur, zal mijnen staf nu breken.
Ali *heeft de ooren gespitst bij dat «Tijl». Nu wil ie voortzagen:* En des mijn geest beval...
Tijl Genoeg!
 Ali ... ten strijd ter spoèn.
Tijl Verlangt ge vrede en zoen? Of oorlog? Naar believen! Mijn cònsul heeft m'éér dieven dan gij ooit dromen konst!
Robinson (*tot Ali*): Dit wijzigt de conventie, excellentie!
Tijl (*tot Ali*): 'k Bewonder uw corpulentie, excellentie!
 Ali Gun mij een laatsten genitief: In naam des...
Tijl Ali, hoor, gij wordt accusatief. In naam van àlle Turken doe alle negers in extase nederhurken. Houw duzend koppen af om uwen dorst te lesschen, of — wat nog beter is — trek heel de zee op flesschen, maar mij niet...

Ali Wees zoo vrij niet.
Tijl Kom, nar, kom aan m'n hart.
 Ge zijt 'n zottebel. Wie z'n mizerie tart krijgt ook m'n vriendschap, Ali. Ge zijt 'n wonderbeest-in-toga voor de balie. Spreek recht op Turksche wijs...
Robinson 't Geloof is naar de maan!
Ali (*ondergaat 'n plotse metamorfoze. Haalt 'n fluitje boven en fluit*) Uw vrijheidskeersken, Tijl, is dus ook uitgegaan. (*'n geweldig kanonschot van de vloot*)
Ali (*haalt handboeien uit z'n zak*): Asjeblijf, m'sieu Tijl. De komedie heeft lang genoeg geduurd.
Tijl **Robinson** (*uit één mond*): He?
 Ali Onder beschuldiging van moord op markies De Bel-Esprit, onder beschuldiging van poging tot massamoord ten huize genaamd «Chanteclair», eigenaar Ahasveer, bijgenaamd John, tertio: dragen van verboden wapens, quarto: opstandige drijverijen, quinto: verstek, sexto...
Tijl Vorst of Leuven. Waarvan akte. Griffiekosten: Frs. 16.75.
Neemt kalm de boeien uit de handen van Ali en bekijkt ze precieus.
 Van 't zelfde staal maken ze decoraties.
 't Hangt ervan af in welken winkel... (*gooit de boeien tegen den grond. Dan bruusk*): Ali, rechercheur, detectief, al wat ge wilt, ge zijt mijn. Gij, geslepen als Reinaert, maar 'n beetje te oud voor Europa, zal mijn Justitia zijn. Onder mijn hoede, Ali!
Ali (*droog*): Pardon. M'n naam is Vanderzenne...
Tijl Kan me niet schelen. Gij wordt Khalief van Tijlandia. Uw hart 'n vleeschklomp, uw tong het mes. Kwaliteiten voor 'n rechter!
 Roep uw veertig trawanten hier...
Ali Politie!
Robinson Aie...
Tijl Goed. Haal de vloot erbij.
Robinson Ik smeer 'm. 't Begint hier aan te branden. (*exit*)
Tijl Gooi 'n sinjaal den kosmos door; vraag tienduzend bataljons ter hulpe. Haal mortiers, kanonnen, mijnen; bulk om 't arsenaal van 't moederland — och arme, moeder! — Ali! met géén middel ben 'k te vangen, met géén middel, Vanderzenne!
Ali heeft 'n polciehelm opgezet: Zullen zien... Daar komt het antwoord!
Tijl *gooit z'n muts de lucht in:* 'k Ben de vrijheidsgeest van Vlaanderen! Vangt 'n detectieve geesten? Bij m'n uil! Geen spiritism! Draagt 'n geest ook boeien, vriendschap? Denkt gij cel en kamisool en tralie sterk genoeg voor geesten? Hokus, pokus!
 Ali 't Is genoeg! (*hij fluit*)
Tijl Fluit poedel, groenland, hazewind of scheper. 't Wordt àl marmelade in de handen van m'n negers!
Ali fluit harder met teekens van ongeduld.
Tijl Wacht ge 't tweede schot? Het komt niet! Kàn niet, zàl niet!
Ali fluit razend.
Tijl Roekloos, dikzak, zijt ge uw adem aan 't verspillen! Realistisch wil ik dansen, vierend m'n emancipatie... Hop! (*trekt Ali mee*) Zwier logge beenen! Cirkel! Dyonisisch! Gek en gekker! Ritournelle! Wals of polka!
Ali Bruut!
Tijl Brutaal als nonkel Breughel... 'k Zal u tot m'n doel bekeeren, administratieve heiden!
Ali blaast, hijgt, zakt finaal ten gronde.
Tijl Daar... Hermandad's boerekermis! Zat van wanhoop, paars van schaaftme...
 Ali *zucht:* Quel scandale...
De neger komt terug aanrennen.
Neger Groote fetisch! Tam-tam! Ali-Baba's roovers onze vrienden! Burgemeester Crusoë...
 Ali Wát???
Neger ... allen klein gekregen.
 Ali M'n carrière is opgevouwen.
Tijl Nee. Eerst nù zal die beginnen. (*tot neger*): Gij, kom hier. Ik geef u de orde van verdienste.